

สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง ปัญหาการดำเนินงานรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล ตามการรับรู้ของครูและผู้บริหารโรงเรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ และเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล ตามการรับรู้ของครูและผู้บริหารโรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่เข้าในการวิจัย คือ ครูที่ได้รับมอบหมายให้เป็นหัวหน้าดำเนินงานรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล จำนวน 400 คน และผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 400 คน รวมทั้งสิ้น 800 คน ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเองเป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและส่งทางไปรษณีย์ ซึ่งได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 722 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.25 โดยแบ่งเป็นครู 384 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96 และผู้บริหารโรงเรียน 338 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 84.50 จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป เอส พี เอส เอส/พี ซี (SPSS/PC⁺ : Statistical Package for the Social Science/Personal Computer) แจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล ตามการรับรู้ของครูและผู้บริหารโรงเรียน โดยการทดสอบค่า "ที" (t-test) ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของครู และผู้บริหารโรงเรียนนอกระบบมัธยมศึกษาของรัฐ

ผลการศึกษาค้นคว้าข้อมูลทั่วไปของครู และผู้บริหารโรงเรียนนอกระบบมัธยมศึกษาของรัฐ สรุปได้ดังต่อไปนี้

1.1 ครูส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 35-39 ปี มีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า สาขาวิชาสุขศึกษา รองลงมา คือ สาขาวิชาพลศึกษา ครูส่วนใหญ่เคยเข้ารับการประชุมหรืออบรมในโครงการเพื่อนช่วยเพื่อน และได้รับแนวทางการจัดกิจกรรมรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์มาจากการอบรมหรือสัมมนา

1.2 ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุ 45 ปีขึ้นไป มีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า สาขาวิชาบริหารการศึกษา ส่วนใหญ่ผู้บริหารโรงเรียนไม่เคยเข้ารับการประชุมหรืออบรมในโครงการเพื่อนช่วยเพื่อน แต่ได้รับแนวทางการจัดกิจกรรมรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์มาจากการอบรมหรือสัมมนา

2. สภาพการดำเนินงานรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ

จากการศึกษาสภาพการดำเนินงานรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ ปรากฏผลดังนี้

2.1 ด้านการวางแผน

ตามการรับรู้ของครูและผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการดำเนินงานรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ ส่วนใหญ่ปฏิบัติตามคำสั่งหรือนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ รองลงมาเป็นการปฏิบัติตามแผนรณรงค์ที่กลุ่มโรงเรียนจัดทำขึ้น ซึ่งโรงเรียนมีการประชุมชี้แจงการดำเนินงานรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์และมีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ด้วย

2.2 ด้านบุคลากร

ตามการรับรู้ของครูและผู้บริหารโรงเรียน พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงานรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ และผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานรณรงค์

ป้องกันโรคเอดส์ส่วนใหญ่เป็นครูพลานามัย

2.3 ด้านการจัดกิจกรรมรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์

ในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดกิจกรรมรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ ตามการรับรู้ของครูนั้น พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่จัดอบรมนักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ รองลงมาคือผลิต และจัดหาสื่อเกี่ยวกับโรคเอดส์ ส่วนการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียนพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่จัดอบรมนักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ รองลงมา คือ สนับสนุนครูให้จัดกิจกรรมโดยเน้นกระบวนการสร้างเจตคติ และค่านิยมที่ดี

สำหรับกิจกรรมรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ที่โรงเรียนจัดให้กับนักเรียนนั้น ตามการรับรู้ของครูและผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ พบว่า โรงเรียนจัดนิทรรศการ รองลงมา คือ เชิญวิทยากรมาบรรยาย ซึ่งในปี พ.ศ. 2537 โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ตลอดปี รองลงมา คือ ภาคเรียนละ 1 ครั้ง และต้องการสื่อเกี่ยวกับโรคเอดส์ รองลงมา คือ ข้อมูลปัจจุบันเกี่ยวกับสถานการณ์โรคเอดส์เพิ่มเติม เพื่อใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์

2.4 ด้านงบประมาณ

ตามการรับรู้ของครู พบว่า โรงเรียนได้รับงบประมาณในการดำเนินงานรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์จากเงินบำรุงการศึกษา ซึ่งใกล้เคียงกับที่ได้รับงบประมาณจากกระทรวงศึกษาธิการหรือกรมสามัญศึกษา สำหรับผู้บริหารโรงเรียนรับรู้ว่าการดำเนินงานรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์จากเงินบำรุงการศึกษา รองลงมา คือ ได้รับงบประมาณจากกระทรวงศึกษาธิการ หรือกรมสามัญศึกษา

อย่างไรก็ตาม การรับรู้ของครูส่วนใหญ่ พบว่า งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนในการดำเนินงานรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์เพียงพอ แต่การรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่พบว่า งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนไม่เพียงพอ

2.5 ด้านอุปกรณ์และสื่อการสอน

ตามการรับรู้ของครูและผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ พบว่า สื่อที่ทางโรงเรียนนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ คือ โปสเตอร์ รองลงมา คือ แผ่นพับ และโรงเรียนได้รับการสนับสนุนสื่อเกี่ยวกับโรคเอดส์ จากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด รองลงมาคือกระทรวงสาธารณสุข

สำหรับการผลิตสื่อเกี่ยวกับโรคเอดส์ ตามการรับรู้ของครูส่วนใหญ่ พบว่า โรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียนมีการผลิตสื่อเกี่ยวกับโรคเอดส์ แต่การรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ พบว่า โรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียนไม่มีการผลิตสื่อเกี่ยวกับโรคเอดส์

2.6 ด้านการติดตามและประเมินผล

ตามการรับรู้ของครูและผู้บริหารโรงเรียน พบว่า วิธีการประเมินผลการดำเนินงานรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ ส่วนใหญ่ใช้วิธีการสังเกตจากการร่วมกิจกรรมรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ ซึ่งผลที่ได้รับจากการดำเนินงานรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ ทว่าให้นักเรียนได้รับความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์เพิ่มขึ้น รองลงมา คือ ทว่าให้นักเรียนมีทัศนคติเกี่ยวกับโรคเอดส์ถูกต้องเพิ่มขึ้น

3. ปัญหาการดำเนินงานรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ

ผลการศึกษาปัญหาการดำเนินงานรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ ตามการรับรู้ของครูและผู้บริหารโรงเรียน พบว่า

3.1 โดยส่วนรวม มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

3.2 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ยกเว้น ปัญหาด้านงบประมาณมีปัญหาอยู่ในระดับมาก

3.2.1 ปัญหาที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ปัญหาด้านงบประมาณ

ตามการรับรู้ของครูและผู้บริหารโรงเรียนพบว่าปัญหาด้านงบประมาณ โดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าปัญหาด้านงบประมาณมีทั้งปัญหาที่อยู่ในระดับน้อยและระดับมาก ซึ่งปัญหาที่ครูและผู้บริหารโรงเรียนรับรู้ว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อยมีเพียง 1 เรื่อง คือ ปัญหาเรื่อง "การจัดสรรเงินเพื่อดำเนินงานในแต่ละกิจกรรมยังไม่เหมาะสม"

ส่วนปัญหาด้านงบประมาณซึ่งครูรับรู้ว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อย แต่ผู้บริหารโรงเรียนรับรู้ว่ามีปัญหาอยู่ในระดับมาก มีจำนวน 2 เรื่อง ได้แก่

- 1) โรงเรียนได้รับงบประมาณสนับสนุนแต่มีไม่เพียงพอ
- 2) งบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์และสื่อการสอนมีไม่เพียงพอ

สำหรับปัญหาด้านงบประมาณ ซึ่งครูรับรู้ว่ามีปัญหาอยู่ในระดับมาก แต่ผู้บริหารโรงเรียนรับรู้ว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อย มีจำนวน 1 เรื่อง คือ ปัญหาเรื่อง "ขั้นตอนการเบิกจ่ายงบประมาณ ทำให้การดำเนินงานไม่คล่องตัว"

3.2.2 ปัญหาที่อยู่ในระดับน้อย ได้แก่ ปัญหาด้านการวางแผน ด้านบุคลากร ด้านการจัดกิจกรรมรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ ด้านอุปกรณ์และสื่อการสอน และด้านการติดตามและประเมินผล

3.2.2.1 ปัญหาด้านการวางแผน ตามการรับรู้ของครูและผู้บริหารโรงเรียน พบว่า โดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัญหาด้านการวางแผนส่วนใหญ่มิมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ยกเว้น ปัญหาเรื่อง "ขาดการวางแผนในการดำเนินงานร่วมกันระหว่างครูกับผู้ปกครองนักเรียน" มีปัญหาอยู่ในระดับมาก

3.2.2.2 ปัญหาด้านบุคลากร ตามการรับรู้ของครูและผู้บริหารโรงเรียนพบว่า โดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัญหาด้านบุคลากรส่วนใหญ่มิมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ยกเว้น ปัญหาเรื่อง "ผู้รับผิดชอบมีงานประจำมาก และไม่มีเวลาพอในการดำเนินงาน" มีปัญหาอยู่ในระดับมาก

3.2.2.3 ปัญหาด้านการจัดกิจกรรมรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ ตามการรับรู้ของครูและผู้บริหารโรงเรียน พบว่า โดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ปัญหาด้านการจัดกิจกรรมรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ส่วนใหญ่ปัญหาอยู่ในระดับน้อย ยกเว้นปัญหาเรื่อง "ขาดการนิเทศเพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมรณรงค์จากศึกษานิเทศก์" และ "ขาดความช่วยเหลือและสนับสนุนในการจัดกิจกรรมรณรงค์จากหน่วยเหนืออย่างต่อเนื่อง" ซึ่งครูรับรู้ว่ามีปัญหาอยู่ในระดับมาก แต่ผู้บริหารโรงเรียนรับรู้ว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

3.2.2.4 ปัญหาด้านอุปกรณ์และสื่อการสอน ตามการรับรู้ของครูและผู้บริหารโรงเรียน พบว่า โดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าปัญหาด้านอุปกรณ์และสื่อการสอนมีทั้งปัญหาอยู่ในระดับน้อย และระดับมาก ดังนี้

เรื่องที่ครูและผู้บริหารโรงเรียนรับรู้ว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ได้แก่

- 1) สื่อการสอนไม่ตรงกับความสนใจของนักเรียน
- 2) ขาดความร่วมมือจากหน่วยงาน และแหล่งบริการสื่อเกี่ยวกับเอคส์
- 3) โรงเรียนไม่มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการเก็บบำรุงรักษาสื่อโดยเฉพาะ

ส่วนปัญหาด้านอุปกรณ์และสื่อการสอน ซึ่งครูรับรู้ว่ามีปัญหาอยู่ในระดับมาก แต่ผู้บริหารโรงเรียนรับรู้ว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อย มีจำนวน 2 เรื่อง ได้แก่

- 1) วัสดุทัศนูปกรณ์ เช่น เครื่องเล่นวีดิทัศน์ เครื่องฉาย สไลด์มีจำนวนไม่เพียงพอ
- 2) โรงเรียนไม่มีเจ้าหน้าที่ในการจัดหาสื่อเกี่ยวกับโรคเอคส์ จากหน่วยงานและแหล่งบริการต่าง ๆ

3.2.2.5 ปัญหาด้านการติดตามและประเมินผล ตามการรับรู้ของครูและผู้บริหารโรงเรียน พบว่า โดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าปัญหาด้านการติดตามและประเมินผล ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ยกเว้น ปัญหาเรื่อง "ไม่มีการวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงาน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการสร้างเครื่องมือติดตามและประเมินผล" ซึ่งครูรับรู้ว่ามีปัญหาอยู่ในระดับมาก แต่ผู้บริหารโรงเรียนรับรู้ว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

4. การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานรณรงค์ป้องกันโรคเอคส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ ตามการรับรู้ของครูและผู้บริหารโรงเรียน

ผลการเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานรณรงค์ป้องกันโรคเอคส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ ตามการรับรู้ของครูและผู้บริหารโรงเรียน พบว่า โดยส่วนรวมมีการรับรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การรับรู้ของครูและผู้บริหารโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านการวางแผน ด้านบุคลากร และด้านการจัดกิจกรรมรณรงค์ป้องกันโรคเอคส์ ซึ่งหากพิจารณาในแต่ละด้านเป็นราย

ข้อพบว่า การรับรู้ของครูและผู้บริหารโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

4.1 ด้านการวางแผน มีจำนวน 3 ข้อ เรียงตามลำดับ ดังนี้

- 1) ขาดการมอบหมายงานที่เหมาะสม
- 2) การประสานงานระหว่างผู้บริหารโรงเรียนกับครูยังไม่ดี
- 3) การประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานให้แก่ครู และบุคลากรในโรงเรียนยังไม่ชัดเจน

4.2 ด้านบุคลากร มีจำนวน 6 ข้อ เรียงตามลำดับ ดังนี้

- 1) ผู้บริหารสถานศึกษาไม่เห็นความสำคัญของการดำเนินงาน
- 2) บุคลากรในโรงเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการดำเนินงาน
- 3) ครูอื่น ๆ ในโรงเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการดำเนินงาน
- 4) ผู้รับผิดชอบขาดแรงจูงใจ ต่อการปฏิบัติงานรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ของโรงเรียน
- 5) นักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการดำเนินงาน
- 6) ผู้ปกครองนักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการดำเนินงาน

4.3 ด้านการจัดกิจกรรมรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ มีจำนวน 4 ข้อ เรียงตามลำดับ

ดังนี้

- 1) ขาดความช่วยเหลือ และสนับสนุนในการจัดกิจกรรมรณรงค์จากหน่วยเหนืออย่างต่อเนื่อง
- 2) ขาดแหล่งวิชาการในการศึกษาเพิ่มเติม เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมรณรงค์
- 3) ขาดแนวทางในการจัดกิจกรรมรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์
- 4) ขาดการนิเทศเพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมรณรงค์จากศึกษานิเทศก์

4.4 ด้านงบประมาณ มีจำนวน 1 ข้อ ได้แก่ ปัญหาเรื่อง "ขั้นตอนการเบิกจ่าย

งบประมาณ ทำให้การดำเนินงานไม่คล่องตัว"

4.5 ด้านอุปกรณ์และสื่อการสอน มีจำนวน 1 ข้อ ได้แก่ ปัญหาเรื่อง

"วัสดุทัศนูปกรณ์ เช่น เครื่องเล่นวีดิทัศน์ เครื่องฉายสไลด์มีจำนวนไม่เพียงพอ"

สรุปสภาพการดำเนินงานรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ ปัญหาหรืออุปสรรคและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ

สภาพการดำเนินงานรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ ตามการรับรู้ของครูและผู้บริหารโรงเรียน (จากแบบสอบถามแบบปลายเปิด) สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. กิจกรรมรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ที่เหมาะสมในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนักเรียนทำให้เกิดการติดเชื้อ เอชไอวี (HIV) คือฉายวีดิทัศน์ เชิญวิทยากรมาบรรยาย การพบผู้ติดเชื้อ การให้ความรู้ถึงอันตรายของโรคเอดส์ จัดนิทรรศการ ตั้งชมรมหรือชุมนุมต่อต้านโรคเอดส์
2. ถ้าโรงเรียนไม่มีการจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงานรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ก็จะมี การมอบหมายให้มีครูเป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินงานรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์
3. รูปแบบการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ คือ เสียงตามสาย ป้ายประกาศ พุดหน้าเสาธง วารสารของโรงเรียน ป้ายนิเทศ แจ่งงานที่ประชุมครูและนักเรียน ส่งหนังสือถึงผู้ปกครอง
4. ถ้างบประมาณในการดำเนินงานรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ที่ได้รับในปัจจุบันไม่เพียงพอ โรงเรียนควรจะได้รับงบประมาณ 6,000-20,000 บาทต่อปี
5. สื่อเกี่ยวกับโรคเอดส์ที่โรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียนผลิต คือ แผ่นพับ โปสเตอร์ ป้ายผ้า วีดิทัศน์ ภาพพลิก เอกสารต่อต้านโรคเอดส์ เพลงเกี่ยวกับโรคเอดส์ หุ่นจำลอง

ปัญหาหรืออุปสรรคเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐตามการรับรู้ของครูและผู้บริหารโรงเรียน (จากแบบสอบถามแบบปลายเปิด) สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. ด้านการวางแผน

ตามการรับรู้ของครู พบว่า ไม่มีการมอบหมายงานให้แก่ผู้รับผิดชอบโดยตรง

2. ด้านบุคลากร

ตามการรับรู้ของครู พบว่า การแต่งตั้งคณะกรรมการมักกำหนดให้ครูพละนามัย จึงทำให้การปฏิบัติหน้าที่อยู่ในขอบเขตจำกัด นอกจากนี้ครูและนักเรียนยังคิดว่าตนเองไม่อยู่ในภาวะเสี่ยง จึงไม่ร่วมมือในการดำเนินงานรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์อีกด้วย

ตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนคิดว่าตนเองไม่อยู่ในภาวะเสี่ยง จึงไม่ร่วมมือในการดำเนินงานรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์

3. ด้านการจัดกิจกรรมรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์

ตามการรับรู้ของครูและผู้บริหารโรงเรียน พบว่า ยังขาดกิจกรรมและวิธีการใหม่ ๆ ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ทั้งยังใช้กิจกรรมรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ที่ซ้ำซ้อน ทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย นอกจากนี้การจัดกิจกรรมรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ยังขาดความต่อเนื่อง เพราะโรงเรียนมีกิจกรรมด้านอื่น ๆ มาก ต้องจัดลำดับตามเวลาที่เหมาะสมและนักเรียนมีคาบเรียนมาก

4. ด้านงบประมาณ

ตามการรับรู้ของครู พบว่ามีขั้นตอนการเบิกจ่ายที่ยุ่งยากทำให้ครูต้องสำรองจ่าย อีกทั้งบางรายการไม่สามารถเบิกจ่ายได้ เช่น ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับรางวัล วัสดุซึ่งอยู่นอกรายการที่กำหนด และมีการนำงบประมาณไปใช้ในกิจกรรมด้านอื่น ๆ รวมทั้งมีความล่าช้าในการส่งงบประมาณจากส่วนกลางให้กับโรงเรียนอีกด้วย

ตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียน พบว่า มีความล่าช้าในการส่งงบประมาณจากส่วนกลางให้กับโรงเรียน

5. ด้านอุปกรณ์และสื่อการสอน

ตามการรับรู้ของครูและผู้บริหารโรงเรียน พบว่า สื่อเกี่ยวกับโรคเอดส์มีจำนวนมากแต่ค่อนข้างซ้ำซาก

6. ด้านการติดตามและประเมินผล

ตามการรับรู้ของครู พบว่า ไม่สามารถสร้างเครื่องมือติดตามและประเมินผลที่ชัดเจน

7. อื่น ๆ

ตามการรับรู้ของครูและผู้บริหารโรงเรียน พบว่า การรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ ท้าให้นักเรียนมีความรู้เรื่องเพศสัมพันธ์ จึงเกิดกรณีผู้สาวระหว่างนักเรียนด้วยกันเพิ่มมากขึ้นและการไม่เปิดเผยผู้ติดเชื้อเอดส์ ท้าให้ไม่เกิดความเกรงกลัวโรคเอดส์

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ของครูและผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ (จากแบบสอบถามแบบปลายเปิด) สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. ด้านการวางแผน

ครูเสนอแนะว่า ควรมีนโยบาย แนวทาง การวางแผนในการดำเนินงานรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์อย่างชัดเจน และมอบหมายให้มีผู้รับผิดชอบโดยตรงในการดำเนินงานรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์

2. ด้านบุคลากร

ครูเสนอแนะว่า ควรให้ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์โดยตรง ซึ่งควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการอย่างเป็นทางการเป็นลายลักษณ์อักษร นอกจากนี้ครูและบุคลากรในโรงเรียน ยังต้องเป็นตัวอย่างที่ดีในการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์แก่นักเรียน

ผู้บริหารโรงเรียนเสนอแนะว่า ครูและบุคลากรในโรงเรียนควรจะต้องเป็นตัวอย่างที่ดีในการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์แก่นักเรียน และควรมีการเพิ่มอัตราค่าจ้างครูให้มากขึ้น

3. ด้านการจัดกิจกรรมรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์

ครูและผู้บริหารโรงเรียนเสนอแนะว่า หน่วยงานจากส่วนกลางควรมีการแนะนำ การดำเนินงานรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐอย่างต่อเนื่อง เป็นประจำ ทุกปี รวมทั้งควรวางกิจกรรมทางศาสนาเพื่อหันเหความสนใจเรื่องเพศสัมพันธ์และควรจัดทำแผน การสอนในแต่ละระดับชั้นให้ชัดเจน

4. ด้านงบประมาณ

ครูและผู้บริหารโรงเรียนเสนอแนะว่า ควรมีงบประมาณในการดำเนินงานรณรงค์ ป้องกันโรคเอดส์อย่างเพียงพอ แน่นนอนและต่อเนื่อง

5. ด้านอุปกรณ์ และสื่อการสอน

ครูและผู้บริหารโรงเรียนเสนอแนะว่า กระทรวงสาธารณสุขควรส่งเอกสารเกี่ยวกับ โรคเอดส์โดยตรงถึงโรงเรียนทุกแห่งโดยไม่ต้องผ่านหน่วยงานอื่น และเป็นไปอย่างต่อเนื่อง

6. ด้านการติดตามและประเมินผล

ครูเสนอแนะว่า ควรจัดส่งเครื่องมือติดตามและประเมินผลให้กับโรงเรียนทุกแห่ง

การอภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัยเรื่อง ปัญหาการดำเนินงานรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ ตามการรับรู้ของครูและผู้บริหารโรงเรียน ผู้วิจัย อภิปรายผลการวิจัย เฉพาะประเด็นที่สำคัญดังนี้

1. ปัญหาการดำเนินงานรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ

ผลการศึกษาปัญหาการดำเนินงานรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ของรัฐ สามารถอภิปรายสรุปได้ดังนี้

1.1 ปัญหาการดำเนินงานรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ ตามการรับรู้ของครูและผู้บริหารโรงเรียน พบว่า โดยส่วนรวมมีปัญหาย่อยในระดับน้อย ทั้งนี้ผู้วิจัย มีความคิดเห็นที่อาจเป็นไปได้ว่า โรคเอดส์ยังเป็นโรคที่ไม่มียาชนิดใดที่ป้องกันและรักษาให้หาย ได้ รวมทั้งจำนวนผู้ติดเชื้อเอดส์ และผู้ป่วยเอดส์ ก็ยังคงมีจำนวนเพิ่มขึ้น ดังนั้นหน่วยงานทั้งภาค รัฐและเอกชน จึงได้พยายามส่งเสริมและสนับสนุนการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์อย่างเต็มที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานศึกษาที่มีนักเรียนเป็นกลุ่มเป้าหมายสำคัญที่จะเติบโตเป็นกำลังของ ประเทศชาติในอนาคต ย่อมจะได้รับความร่วมมือ และสนับสนุนทั้งในด้านงบประมาณ บุคลากร การจัดอบรม สัมมนา อุปกรณ์และสื่อต่าง ๆ จึงอาจมีส่วนช่วยลดปัญหาการดำเนินงานรณรงค์ ป้องกันโรคเอดส์ได้อย่างมาก ซึ่งสอดคล้องกับแผนป้องกันโรคเอดส์ในสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษา (พ.ศ. 2535-2539) (สำนักงานปลัดกระทรวง และสำนักงานโครงการพิเศษ, 2533) ที่มีการสนับสนุนการจัดทรัพยากร โดยการจัดสรรพัสดุ งบประมาณ และกำลังคนจากส่วนราชการ และหรือแหล่งอื่นเพื่อให้สถานศึกษามีสภาพคล่องในการปฏิบัติงานป้องกันโรคเอดส์ แต่มีข้อน่า สงเกตว่า ตามการรับรู้ของครูและผู้บริหารโรงเรียน พบว่า ปัญหาการดำเนินงานรณรงค์ป้องกัน โรคเอดส์มีปัญหาย่อยในระดับน้อย แต่ก็ไม่สามารถยับยั้งการแพร่ระบาดของโรคเอดส์ได้ และ จำนวนผู้ติดเชื้อเอดส์ และผู้ป่วยเอดส์ในปัจจุบันก็ยังมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากค่านิยม ความเชื่อของสังคมไทยที่ไม่ถูกต้องและเหมาะสมทางเพศ จึงเป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาการ ติดเชื้อและการแพร่ระบาดของโรคเอดส์สูงได้อย่างรวดเร็ว ทั้งในสังคมชนบทและสังคมเมือง ซึ่งสอดคล้องกับสรุปผลการดำเนินงานรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ในสถานศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา (กรมสามัญศึกษา, 2537) ที่กล่าวว่าในสังคมไทยยังมีค่านิยมบางอย่างที่มีผลทำให้เกิดพฤติกรรม เสี่ยงต่อการติดเชื้อ เอชไอวี (HIV) เช่น ค่านิยมในการฉันทู ค่านิยมในการเลี้ยงดูปู่เสื่อ ค่านิยมในการเปลี่ยนคู่นอนที่ไม่ใช่สามีและภรรยาของตนเอง ค่านิยมในการขายบริการทางเพศ เป็นต้น

1.2 ปัญหาการดำเนินงานรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ ตามการรับรู้ของครูและผู้บริหารโรงเรียน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัญหาส่วนใหญ่อยู่ใน ระดับน้อย ยกเว้น ปัญหาด้านงบประมาณ มีปัญหาย่อยในระดับมาก

1.2.1 ปัญหาที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ปัญหาด้านงบประมาณ

1.2.1.1 ปัญหาด้านงบประมาณ ตามการรับรู้ของครูและผู้บริหารโรงเรียน พบว่า โดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่าการบริหารหรือดำเนินงานใด ๆ ย่อมต้องอาศัยงบประมาณเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่ง ในการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์มีกิจกรรมจำนวนมาก หากงบประมาณมีไม่เพียงพอก็จะทำให้การดำเนินงานรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ไม่บรรลุผลสำเร็จเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องดังที่ วิทยุ สาทร (2519) กล่าวไว้ว่า ในการบริหารงานผู้บริหารจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยพื้นฐานในการบริหารงาน ซึ่งโดยทั่วไปยอมรับกันว่าเป็นสำคัญ มี 4 อย่างคือ คน (Man) เงิน (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Material) และการจัดการ (Management) เป็นองค์ประกอบสำคัญในการดำเนินงาน หากขาดความพร้อมเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานในการบริหารงานก็ทำให้ไม่สามารถวางแผนดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังสอดคล้องกับรายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ในสถานศึกษา (กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงศึกษาธิการ, 2535) ที่พบว่า การขาดงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานเป็นปัญหา อุปสรรคหนึ่งในการดำเนินงานรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ในสถานศึกษา จึงเห็นได้ว่างบประมาณเป็นส่วนสำคัญ ที่จะทำให้การดำเนินงานรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ ประสบความสำเร็จตามนโยบายที่วางไว้

1.2.1.2 ปัญหาด้านงบประมาณ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า

1.2.1.2.1 ครูรับรู้ว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อย แต่ผู้บริหารโรงเรียนรับรู้ว่ามีปัญหาอยู่ในระดับมาก มีจำนวน 2 เรื่อง ได้แก่

- 1) โรงเรียนได้รับงบประมาณสนับสนุนแต่มีไม่เพียงพอ
- 2) งบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์และสื่อการสอนมีไม่เพียงพอ

ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนจะต้องเป็นผู้จัดสรรงบประมาณเพื่อให้ครอบคลุมในทุกกิจกรรม และยังต้องจัดสรรงบประมาณสำหรับการเพิ่มประสิทธิภาพ ในการปฏิบัติงานและอำนวยความสะดวกแก่ครูและบุคลากรในโรงเรียน โดยการจัดซื้ออุปกรณ์และสื่อการสอนให้มีจำนวนเพียงพออีกด้วย จึงรับรู้ว่ามีมีความสำคัญและมีวามจำเป็นในเรื่องนี้มากกว่าครูและจากผลการศึกษาของผู้วิจัยพบว่า โรงเรียนได้รับงบประมาณการดำเนินงานรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ จากเงินบำรุงการศึกษาและจากกระทรวงศึกษาธิการ หรือ

กรมสามัญศึกษา ซึ่งเงินบำรุงการศึกษาจะต้องนำมาจัดสรรให้กับกิจกรรมหลายประเภทภายในโรงเรียนจึงต้องมีการจัดสรรตามความเหมาะสม สำหรับงบประมาณที่ทางโรงเรียนใช้ในการจัดกิจกรรมรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ส่วนใหญ่จะใช้งบประมาณ 6,000-20,000 บาท ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมศรี คามากิ และคณะ (2534) ที่พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ได้จัดกิจกรรมรณรงค์รณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ไปแล้วนั้นต้องใช้งบประมาณ 10,000-20,000 บาท แต่งบประมาณที่โรงเรียนได้รับนั้นมีจำนวนเพียง 3,000-4,800 บาท เท่านั้น

1.2.1.2.2 สำหรับปัญหาเรื่อง "ขั้นตอนการเบิกจ่ายงบประมาณ ทำให้การดำเนินงานไม่คล่องตัว" ครูรับรู้ว่ามีปัญหาอยู่ในระดับมาก แต่ผู้บริหารโรงเรียนรับรู้ว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่าอาจเนื่องจากครูเป็นผู้ปฏิบัติในเรื่องการเบิกจ่าย จึงรับรู้ปัญหาอยู่ในระดับมาก และจากผลการศึกษาของผู้วิจัยพบว่า ครูรับรู้ว่าการเบิกจ่ายมีขั้นตอนยุ่งยาก ทำให้ต้องสำรองจ่าย อีกทั้งบางรายการไม่สามารถเบิกจ่ายได้ เช่น ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับรางวัล วัสดุ ซึ่งอยู่นอกรายการที่กำหนด

1.2.2 ปัญหาที่อยู่ในระดับน้อย ได้แก่ ปัญหาด้านการวางแผน ด้านบุคลากร ด้านการจัดกิจกรรมรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ ด้านอุปกรณ์และสื่อการสอน และด้านการติดตามและประเมินผล

1.2.2.1 ปัญหาด้านการวางแผน ตามการรับรู้ของครูและผู้บริหารโรงเรียน พบว่าโดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าปัญหาด้านการวางแผน ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ยกเว้นปัญหาเรื่อง"ขาดการวางแผนในการดำเนินงานร่วมกันระหว่างครูกับผู้ปกครองนักเรียน" พบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่าการประสานงานของโรงเรียนกับผู้ปกครองนักเรียนอาจไม่ทั่วถึง รวมทั้งผู้ปกครองนักเรียนจะต้องทำงานหาเลี้ยงครอบครัว จึงไม่มีเวลาที่จะร่วมในการวางแผนหรือริเริ่มการดำเนินงาน และอาจเนื่องจากผู้ปกครองนักเรียนเข้าใจว่ากิจกรรมรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์เป็นงานของโรงเรียนหรือหน่วยงานทางสาธารณสุขโดยตรง แต่ในสภาพความเป็นจริง เด็กนักเรียนใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่ที่บ้านมากกว่าที่โรงเรียน จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ปกครองนักเรียนจะต้องรับรู้เกี่ยวกับการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ ซึ่งสามารถใช้เป็นแนวทางในการอบรมบุตรหลานได้อย่างถูกต้อง ดังนั้นหากมีการวางแผนและดำเนินงานร่วมกันระหว่างครูกับผู้ปกครองนักเรียน ก็จะทำให้การดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนาพร ทองเขียว (2534) และ

ชินจิตต์ เพชรชาติ (2536) ที่พบว่าโรงเรียนควรมีการประชุมระหว่างครูและผู้ปกครองนักเรียน เพื่อให้มีส่วนร่วมและสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียน และยังสอดคล้องกับสรุปผลการดำเนินงาน รมรงค์ป้องกันโรคเอดส์ในสถานศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา (กรมสามัญศึกษา, 2537) ที่พบว่า ผู้ปกครองควรมีบทบาทให้มากขึ้น โดยให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาในการจัดกิจกรรมรมรงค์ ป้องกันโรคเอดส์

1.2.2.2 ปัญหาด้านบุคลากร ตามการรับรู้ของครูและผู้บริหาร โรงเรียน พบว่า โดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัญหาด้านบุคลากรส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ยกเว้น ปัญหาเรื่อง "ผู้รับผิดชอบมีงานประจำมาก และ ไม่มีเวลาพอในการดำเนินงาน" พบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้รับผิดชอบ ต้องทำหน้าที่ด้านการสอนแล้วยังต้องร่วมจัดกิจกรรมด้านอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อนักเรียนอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชินจิตต์ เพชรชาติ (2536) ที่พบว่าครูในโรงเรียนแต่ละคนทำงาน ด้านการสอนมาก ไม่มีเวลาร่วมในการดำเนินงานป้องกันโรคเอดส์อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้งาน วิจัยของ รัตนาพร ทองเขียว (2534) ก็พบเช่นกันว่า นอกจากภาระหน้าที่ด้านการสอนแล้วยังพบว่ากระทรวงต่าง ๆ มักจะใช้โรงเรียนซึ่งเป็นสถาบันในชุมชนเป็นศูนย์กลางในการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ ทำให้ครูมีงานที่ต้องรับผิดชอบมาก อาจมีผลทำให้การปฏิบัติงานของครูเป็นไป ได้ไม่เต็มที่เท่าที่ควร

1.2.2.3 ปัญหาด้านการจัดกิจกรรมรมรงค์ป้องกันโรคเอดส์ ตาม การรับรู้ของครูและผู้บริหารโรงเรียน พบว่า โดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อ พบว่า ปัญหาด้านการจัดกิจกรรมรมรงค์ป้องกันโรคเอดส์ ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับ น้อย ยกเว้นปัญหาเรื่อง "ขาดการนิเทศเพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมรมรงค์ป้องกันโรคเอดส์จาก ศึกษานิเทศก์" และ "ขาดความช่วยเหลือและสนับสนุนในการจัดกิจกรรมรมรงค์จากหน่วยเหนือ อย่างต่อเนื่อง" ซึ่งครูรับรู้ว่ามีปัญหาอยู่ในระดับมาก แต่ผู้บริหารโรงเรียนรับรู้ว่ามีปัญหาอยู่ใน ระดับน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องจากครูได้รับแนวทางการจัดกิจกรรมรมรงค์ป้องกันโรคเอดส์มาจากการ นิเทศในอัตราส่วนต่ำกว่าผู้บริหารโรงเรียน จากผลการศึกษาของผู้วิจัย พบว่า ครูและผู้บริหาร โรงเรียน ได้แนวทางการจัดกิจกรรมรมรงค์ป้องกันโรคเอดส์มาจากการนิเทศ คิดเป็นร้อยละ 13.54 และ 21.30 ตามลำดับ รวมทั้งครูเป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินงานรมรงค์ป้องกันโรคเอดส์ จึงรับรู้ว่ามีปัญหามากกว่าผู้บริหารโรงเรียนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประไพ อุดมวรรณ

(2528) ที่พบว่าครูเป็นผู้รับนโยบายมาปฏิบัติ จึงทำให้ครูทราบปัญหาที่เกิดขึ้นได้ดีกว่าผู้บริหารโรงเรียน ผู้วิจัยเห็นว่าจำนวนศึกษานิเทศก์ที่จะสามารถนิเทศงานรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ ของกรมสามัญศึกษา ยังมีจำนวนน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนโรงเรียนและครู ทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างไม่มีทั่วถึง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉวีวรรณ ไหวพริบ (2529) ที่พบว่าศึกษานิเทศก์ไม่มีเวลาในการนิเทศ และไม่มีเวลาในการให้คำปรึกษาแก่ครู ศึกษานิเทศก์มีจำนวนน้อย การปฏิบัติงานด้านนิเทศการศึกษามีหน้าที่ขอบเขตกว้างมากเกินไป จนประมาผลการนิเทศไม่เพียงพอ และงานวิจัยของ อัจฉราลักษณ์ ปิ่นทับทิม (2528) ก็พบเช่นกันว่าครูสุขศึกษา ส่วนใหญ่ไม่ได้รับการนิเทศจากหน่วยศึกษานิเทศก์ เนื่องมาจากการขาดงบประมาณการนิเทศและจำนวนศึกษานิเทศก์มีน้อยไม่เพียงพอกับครูสุขศึกษา อย่างไรก็ตามหากผู้รับผิดชอบได้รับการนิเทศพร้อมทั้งความช่วยเหลือสนับสนุนจากหน่วยเหนืออย่างต่อเนื่อง ก็จะทำให้การดำเนินงานรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

1.2.2.4 ปัญหาด้านอุปกรณ์และสื่อการสอน ตามการรับรู้ของครูและผู้บริหารโรงเรียน พบว่า โดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ยกเว้น ปัญหาเรื่อง "วัสดุทัศนูปกรณ์ เช่น เครื่องเล่นวีดิทัศน์ เครื่องฉายสไลด์มีจำนวนไม่เพียงพอ" และ "โรงเรียนไม่มีเจ้าหน้าที่ ในการจัดหาสื่อเกี่ยวกับโรคเอดส์จากหน่วยงาน และแหล่งบริการต่าง ๆ " ซึ่งครูรับรู้ว่ามีปัญหาอยู่ในระดับมาก แต่ผู้บริหารโรงเรียนรับรู้ว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่าอาจเนื่องจากครูในหมวดวิชาต่าง ๆ มีความต้องการใช้วัสดุทัศนูปกรณ์ ประกอบการเรียนการสอน ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนเป็นอย่างมาก ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนอาจไม่มีความจำเป็นในการใช้วัสดุทัศนูปกรณ์มากนัก รวมทั้งเมื่อมีการสนับสนุนเกี่ยวกับอุปกรณ์สื่อเกี่ยวกับโรคเอดส์ ครูผู้รับผิดชอบจะต้องดำเนินการเอง เนื่องจากไม่มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบโดยเฉพาะ ทั้งนี้อาจเนื่องจากขาดงบประมาณไม่มีอัตราค่าจ้าง หากมีการสนับสนุนในด้านนี้เพิ่มเติมก็จะทำให้โรงเรียนเกิดสภาพคล่องในการดำเนินงานรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ สุชาติ โรมประยูร (2525) ที่กล่าวว่า "วัสดุอุปกรณ์มีความสำคัญต่อการสอนทุกวิชา เพราะคนเราเรียนรู้โดยการกระทำได้ด้วยอุปกรณ์การสอนที่มีประสิทธิภาพ สำหรับวิชาสุขศึกษาด้วยแล้ว มีความจำเป็นต้องใช้อุปกรณ์การสอนมาก" นอกจากนี้การที่ครูได้รับการอบรม สัมมนา ก็จะได้รับสื่อการสอนที่ทันสมัย เช่น ม้วนวีดิโอ ภาพสไลด์ เป็นต้น ทำให้ต้องใช้อุปกรณ์วัสดุทัศนูปกรณ์ เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน ซึ่ง

สอดคล้องกับแผนป้องกันโรคเอดส์ในสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษา (พ.ศ. 2535-2539) (สำนักงานปลัดกระทรวงและสำนักงานโครงการพิเศษ, 2533) ที่ให้สถานศึกษาวางแผนการจัดกิจกรรมรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์อย่างต่อเนื่อง โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ักเรียนมีความตระหนัก มีความคิด และการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันโรคเอดส์ โดยการใช้สื่อ วิธีการสอน กลวิธีอบรมและจัดกิจกรรม เพื่อให้ปลอดภัยจากการติดเชื้อ เอชไอวี สามารถอยู่ร่วมและช่วยเหลือผู้ติดเชื้ออย่างปกติ ตลอดจนนำคุณธรรม จริยธรรม ไปสู่การปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ทำให้ครอบครัวของคนไทยรุ่นใหม่สมบูรณ์ทั้งความรัก ความอบอุ่นอย่างแท้จริง

1.2.2.5 ปัญหาด้านการติดตามและประเมินผล ตามการรับรู้ของครูและผู้บริหารโรงเรียน พบว่า โดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ยกเว้น ปัญหาเรื่อง "ไม่มีการวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการสร้างเครื่องมือติดตามและประเมินผล" ซึ่งครูรับรู้ว่ามีปัญหาอยู่ในระดับมาก แต่ผู้บริหารโรงเรียนรับรู้ว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อย จากผลการศึกษาของผู้วิจัยพบว่าวิธีการประเมินผลการดำเนินงานใช้การสังเกตการร่วมกิจกรรมรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ ซึ่งเป็นการประเมินผลอย่างคร่าว ๆ จึงอาจไม่ได้ค้นหาปัญหาการดำเนินงานมาวิเคราะห์เพื่อใช้ในการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล นอกจากนี้ อาจเนื่องจากครูซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ อาจจะไม่เห็นความสำคัญ ไม่เคยศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ และอาจไม่ทราบถึงวิธีวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงาน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการสร้างเครื่องมือติดตามและประเมินผล จึงทำให้ครูรับรู้ว่ามีปัญหามากกว่าผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนจะเป็นผู้รับผิดชอบด้านนโยบาย แผนงาน และติดตามผลงานให้เป็นไปตามแผนงานหรือโครงการเพื่อเสนอต่อหน่วยเหนือต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับแผนป้องกันโรคเอดส์ในสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษา (พ.ศ. 2535-2539) (สำนักงานปลัดกระทรวงและสำนักงานโครงการพิเศษ, 2533) ที่กล่าวว่าให้ผู้บริหารสถานศึกษาติดตามและประเมินผลแผนปฏิบัติงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ การป้องกันโรคเอดส์ในสถานศึกษา และรายงานผลการปฏิบัติงานไปยังกรม กอง ที่รับผิดชอบอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ก่อนสิ้นปีการศึกษา

2. การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ ตามการรับรู้ของครูและผู้บริหารโรงเรียน

ผลการเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ ตามการรับรู้ของครูและผู้บริหารโรงเรียน พอสรุปได้ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ ตามการรับรู้ของครูและผู้บริหารโรงเรียน พบว่า โดยส่วนรวมครูและผู้บริหารโรงเรียน รับรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารโรงเรียนมีฐานะเป็นผู้บังคับบัญชาในโรงเรียน จึงมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับภารกิจ หรือหน้าที่ความรับผิดชอบด้านการบริหาร โดยจะต้องกำหนดแนวทางและควบคุมการปฏิบัติงานให้เกิดผลสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของกรมสามัญศึกษา ที่กำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียน ให้เป็นผู้วิเคราะห์นโยบายจากหน่วยเหนือ นำมาวางเป็นนโยบายของโรงเรียน กำหนดกรอบของแผนงาน กิจกรรมตามนโยบาย กำหนดผู้รับผิดชอบการปฏิบัติงาน กระตุ้น เร่งรัดให้ดำเนินงานตามกำหนดเวลา ติดตามและนิเทศ ประเมินผลงาน และรายงานผลต่อประชาชน จังหวัด กระทรวง ส่วนครูเป็นผู้ที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินงานโดยตรง ซึ่งในการปฏิบัติงานจริงมักพบข้อขัดข้องหรืออุปสรรคต่าง ๆ ได้มากกว่าผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจงกลณี อรุณไพโรจน์ (2527) ที่พบว่า ผู้บริหารเป็นผู้ที่อยู่ห่างไกลจากนักเรียนจึงทำให้อำนาจบริหารปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นดีเท่ากับครูผู้ปฏิบัติงาน ตลอดจนผู้บริหารมีงานเกี่ยวกับการบริหารมาก จึงไม่ทราบปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจริงเท่ากับครูผู้ปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการสอนโดยตรง

2.2 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ ตามการรับรู้ของครูและผู้บริหารโรงเรียน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีดังต่อไปนี้

2.2.1 ครูและผู้บริหารโรงเรียนรับรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านการวางแผน ด้านบุคลากร และด้านการจัดกิจกรรมรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์

2.2.1.1 ด้านการวางแผน ครูและผู้บริหารโรงเรียนรับรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้กำหนดนโยบาย

และกรอบแผนงาน รวมทั้งมอบหมายให้มีผู้รับผิดชอบในการดำเนินงาน ส่วนครูจะเป็นผู้ปฏิบัติและรับผิดชอบในการดำเนินงานหรือจัดกิจกรรมรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ ซึ่งอาจจะพบปัญหาหรืออุปสรรคที่ไม่สามารถปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบาย แผนงาน และแนวทางการจัดกิจกรรมรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ที่วางไว้ได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประไพ อุดมวรรณ (2528) ที่พบว่า ตำแหน่งหน้าที่ของผู้บริหารเป็นผู้กำหนดนโยบาย วางแผน ประสานงาน และครูเป็นผู้รับนโยบาย มาปฏิบัติ ดังนั้นหากไม่มีการวางแผนที่ดี หรือร่วมกันแก้ปัญหาระหว่างครูและผู้บริหารโรงเรียน ก็อาจทำให้การดำเนินงานรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ไม่ได้เป็นไปตามนโยบาย หรือแผนงานที่วางไว้

2.2.1.2 ด้านบุคลากร ครูและผู้บริหารโรงเรียนรับรู้แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนคาดว่าเมื่อมอบหมาย ให้มีผู้รับผิดชอบหรือมีคณะกรรมการในการดำเนินงานรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ก็จะสามารถปฏิบัติงาน ให้บรรลุผลสำเร็จด้วยดี แต่ครูซึ่งเป็นผู้ดำเนินงานรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์นั้น ย่อมไม่สามารถกระทำได้ด้วยลำพัง แต่จะต้องอาศัยความร่วมมือ ความช่วยเหลือจากครูอื่น ๆ นักเรียน บุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครองนักเรียน และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ดังนั้นหากครูผู้รับผิดชอบไม่ได้รับความร่วมมือ ความช่วยเหลืออย่างเต็มที่ที่ย่อมส่งผลกระทบต่อการทำงานรณรงค์ป้องกัน โรคเอดส์ได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิภาวี เกียรติศิริ (2528) และสมศักดิ์ เจริญรัมย์ (2530) ที่พบว่า ครูอนามัยมีความต้องการอยู่ในระดับมากในด้านความร่วมมือจากครูอื่น ๆ ใน โรงเรียน และบุคคลอื่น ๆ

2.2.1.3 ด้านการจัดกิจกรรมรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ ครูและผู้บริหารโรงเรียนรับรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนมิได้เป็นผู้รับผิดชอบในการจัดกิจกรรมรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์โดยตรง จึงอาจไม่ทราบ ถึงปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานอย่างแท้จริง แต่ครูเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดกิจกรรมรณรงค์ ป้องกันโรคเอดส์โดยตรง รวมทั้งครูส่วนใหญ่จบวิชา เอกสุขศึกษาจึงมีความสนใจต่อปัญหาสุขภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภลักษณ์ ฤกษ์วิท (2524) ที่พบว่า นักเรียนและครูที่สำเร็จวิชา เอกสุขศึกษามีความสนใจทางด้านสุขภาพสูงสุด ดังนั้น ครูจึงเห็นประโยชน์และความจำเป็นในการจัดกิจกรรมรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ เป็นอย่างมาก ซึ่งในการจัดกิจกรรมรณรงค์ป้องกัน โรคเอดส์นั้น ต้องใช้เทคนิค วิธีการและกิจกรรมหลายรูปแบบประกอบกัน จึงต้องได้รับความ ร่วมมือ และการสนับสนุนจากผู้บริหารโรงเรียนและบุคคลอื่น ๆ อย่างเต็มที่จึงจะทำให้การจัด

กิจกรรมรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ประสบผลสำเร็จ จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงคาดว่าอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้ครูและผู้บริหารโรงเรียนรับรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2.2 ครูและผู้บริหารโรงเรียน รับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านงบประมาณ ด้านอุปกรณ์และสื่อการสอน และด้านการติดตามและประเมินผล

2.2.2.1 ด้านงบประมาณ ครูและผู้บริหารโรงเรียนรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องจากผลการศึกษาของผู้วิจัย ที่พบว่า ทั้งครูและผู้บริหารโรงเรียนรับรู้ว่าการดำเนินงานรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์นั้น ได้รับงบประมาณสนับสนุนมาจากเงินบำรุงการศึกษา และกระทรวงศึกษาธิการหรือกรมสามัญศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแผนการป้องกันโรคเอดส์ในสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษา (พ.ศ.2535-2539) (สำนักงานปลัดกระทรวง และสำนักงานโครงการพิเศษ, 2533) ได้กำหนดยุทธศาสตร์ที่จะสนับสนุนการจัดทรัพยากรโดยการจัดสรรวัสดุ งบประมาณ และกำลังคนจากส่วนราชการและหรือแหล่งอื่น เพื่อให้สถานศึกษามีสภาพคล่องในการปฏิบัติงานป้องกันโรคเอดส์

2.2.2.2 ด้านอุปกรณ์และสื่อการสอน ครูและผู้บริหารโรงเรียนรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องจากทั้งครูและผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา เช่นเดียวกัน ซึ่งอุปกรณ์และสื่อการสอนในโครงการป้องกันโรคเอดส์ กรมสามัญศึกษาได้จัดส่งให้กับโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาทั่วประเทศ (กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงศึกษาธิการ, 2535) รวมทั้งหน่วยงานต่าง ๆ ก็ให้ความสนับสนุนสื่อการสอนเกี่ยวกับโรคเอดส์อีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของผู้วิจัยที่พบว่าทั้งครูและผู้บริหารโรงเรียนรับรู้ว่าการได้รับการสนับสนุนสื่อเกี่ยวกับโรคเอดส์ จากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด กระทรวงสาธารณสุข และภาคเอกชน

2.2.2.3 ด้านการติดตามและประเมินผล ครูและผู้บริหารโรงเรียนรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องจากผลการศึกษาของผู้วิจัย พบว่าทั้งครูและผู้บริหารโรงเรียนรับรู้ว่าการดำเนินงานรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ปฏิบัติตามคำสั่งหรือนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำแผนป้องกันโรคเอดส์ในสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษา (พ.ศ. 2535-2539) ขึ้นและได้กำหนดมาตรการ

ในการติดตามและประเมินผลไว้ จึงทำให้ครูและผู้บริหารโรงเรียนมีการปฏิบัติในเรื่องการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ในแนวทางเดียวกัน

2.3 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ ตามการรับรู้ของครูและผู้บริหารโรงเรียน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าครูและผู้บริหารโรงเรียนมีการรับรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 15 ข้อ ซึ่งครูและผู้บริหารโรงเรียนรับรู้ว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อย จำนวน 11 ข้อ ส่วนอีก 4 ข้อ เป็นปัญหาซึ่งครูรับรู้ว่ามีปัญหาอยู่ในระดับมาก แต่ผู้บริหารโรงเรียนรับรู้ว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อยได้แก่

- 1) ขาดการนิเทศ เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมรณรงค์จากศึกษานิเทศก์
- 2) ขาดความช่วยเหลือและสนับสนุน ในการจัดกิจกรรมรณรงค์จากหน่วยเหนืออย่างต่อเนื่อง
- 3) ขั้นตอนการเบิกจ่ายงบประมาณ ทำให้การดำเนินงานไม่คล่องตัว
- 4) วัสดุอุปกรณ์ เช่น เครื่องเล่นวีดิทัศน์ เครื่องฉายสไลด์ มีจำนวนไม่เพียงพอ

ผู้วิจัยเห็นว่า ปัญหาดังกล่าวข้างต้น เป็นปัญหาที่มีผลต่อผู้ปฏิบัติงานทั้งสิ้น ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนมิได้เป็นผู้ปฏิบัติ จึงทำให้การรับรู้ปัญหาอยู่ในระดับน้อย ส่วนครูรับรู้ว่ามีปัญหาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากครูเป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินงานรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์โดยตรงย่อมต้องการความช่วยเหลือ ความสนับสนุน การอำนวยความสะดวก และรูปแบบแนวทางในการจัดกิจกรรมรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ที่ชัดเจน เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จงกลณี อรุณไพโรจน์ (2527) ที่พบว่าผู้บริหารมีงานเกี่ยวกับการบริหารมาก จึงไม่ทราบปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจริงเท่ากับครูผู้ปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการสอนโดยตรง นอกจากนี้ผลการศึกษาของผู้วิจัย พบว่า ครูรับรู้ว่าการเบิกจ่ายมีขั้นตอนยุ่งยาก บางรายการเบิกไม่ได้ จึงทำให้การดำเนินงานเกิดความล่าช้า และเป็นการสร้างความไม่คล่องตัวต่อการดำเนินงานรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ ดังต่อไปนี้

1. ด้านงบประมาณ

1.1 กรมสามัญศึกษา ควรมีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนอย่างเพียงพอและต่อเนื่องในการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ทั้งในรูปแบบของตัวเงิน วัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงาน และโรงเรียนควรจัดหางบประมาณในรูปแบบอื่น ๆ ด้วย

1.2 โรงเรียนควรเสนอโครงการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ เพื่อขอความสนับสนุนด้านงบประมาณจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ

1.3 ควรมีการชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการเบิกจ่ายงบประมาณในการดำเนินงานรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ให้ผู้รับผิดชอบทราบ และจัดระบบการเบิกจ่ายให้รัดกุม รวดเร็ว เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน

2. ด้านการวางแผน

ควรมีการมอบหมายงานให้ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์โดยตรงอย่างเป็นลายลักษณ์อักษรตามความรู้ ความสามารถ และควรลดจำนวนคาบสอนของผู้รับผิดชอบลง เพื่อจะได้ใช้เวลาในการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ด้านบุคลากร

ควรเชิญผู้ปกครองนักเรียนที่มีความรู้ ความสามารถเป็นวิทยากรเรื่องโรคเอดส์ และ/หรือร่วมเป็นกรรมการในการดำเนินงานรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ พร้อมทั้งร่วมกันวางแผนการดำเนินงานตั้งแต่เริ่มต้นปีการศึกษา เป็นประจำทุกปี

4. ด้านการจัดกิจกรรมรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์

4.1 ควรจัดกิจกรรมรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ที่ตรงกับความสนใจของนักเรียนและสอดคล้องกับวิถีชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา เช่น การเสนอกรณีตัวอย่างของผู้ป่วยเอดส์ที่เป็นนักเรียนในสถานศึกษา นอกจากนี้ ควรจัดกิจกรรมที่นักเรียนมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ เช่นการจัด

กิจกรรม "เพื่อนเตือนเพื่อน" และการสนทนากับผู้ติดเชื้อเอชไอวี เป็นต้น เพื่อให้นักเรียนเกิดความตระหนักและเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมาให้สอดคล้องจากการติดเชื้อ เอชไอวี

4.2 ศึกษาในเทศก์ควรเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถที่จะแนะนำการดำเนินงานรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ได้เป็นอย่างดี หากศึกษาในเทศก์มีจำนวนน้อย และไม่มีเวลาในการเยี่ยมชมในเทศก์ควรจัดให้มีการประชุม สัมมนาระหว่างผู้บริหารโรงเรียน ครู และศึกษาในเทศก์ เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ แก้ไขปัญหาาร่วมกัน และหาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ต่อไป

5. ด้านอุปกรณ์ และสื่อการสอน

โรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียนควรมีการผลิตสื่อที่เหมาะสมกับนักเรียนในแต่ละระดับ และหน่วยงานจากส่วนกลางควรแจ้งให้โรงเรียนทุกแห่งทราบถึงแหล่งที่ให้บริการด้านสื่อและข้อมูลปัจจุบันเกี่ยวกับโรคเอดส์

6. ด้านการติดตามและประเมินผล

6.1 กระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงสาธารณสุข ควรร่วมมือกันสร้างเครื่องมือติดตามและประเมินผลโดยการวิเคราะห์จากปัญหาการดำเนินงานรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์และจัดส่งให้ทุกโรงเรียน พร้อมทั้งจัดอบรมการวิจัย เครื่องมือให้แก่ครูและผู้บริหารโรงเรียน เพื่อสามารถนำไปใช้ในการติดตามและประเมินผลได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม เป็นการสร้างศักยภาพในการดำเนินงานรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ

6.2 หน่วยงานที่รับผิดชอบในเรื่องนี้ควรมีมาตรการกำกับติดตามและประเมินผล การดำเนินงานรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์อย่างจริงจังและต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบปัญหาการค้าเงินงานรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ ตามการรับรู้ของครูผู้รับผิดชอบ และครูอื่น ๆ เพื่อหาปัญหาการค้าเงินงานว่าแตกต่างกันหรือไม่
2. ควรมีการศึกษาปัญหาการค้าเงินงานรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ในโรงเรียนระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และระดับอุดมศึกษา โดยใช้เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์ หรือแบบสังเกต ซึ่งจะทำให้ได้ข้อมูลที่ใกล้เคียงความเป็นจริง ทำให้ได้ทราบปัญหาและหาแนวทางแก้ไข
3. ควรมีการศึกษา ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูแกนนำ แกนนำนักเรียน เกี่ยวกับปัญหาการค้าเงินงานรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ เพื่อจะได้ทราบปัญหาและปรับปรุงการค้าเงินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ยิ่งขึ้นต่อไป